

TARTALOM

- **Kislábnyom eset-tanulmányok, jó példák**
 - *Önfenntartó magyar közösségek*
- **Klímabarát tippek**
 - *Szülinapi zsúr zöld(b)en*
 - *Zöld mosás*
- **EnergiaKözösségek hírek**
 - *Energiatudatos közösségi délután Gödöllőn*
- **Klímahírek itthon**
 - *Nem tudják a magyarok, hogyan csökkentésük rezsijüket*
- **Kapcsolódó rendezvények itthon**
 - *Túl Nagy Lábon Élünk kiállítás*
 - *Green-Go verseny és filmfesztivál*
- **Klímahírek külföldről**
 - *A kerékpárosok erősítik a helyi gazdaságot*
 - *Lehetséges?! Megelőzni a klímaváltozást?*
- **Olvasni- és néznievaló**
 - *Ehető közterületek*
 - *Küszöbön a felújítás*
- **Hasznos, érdekes honlapok**
 - *Az Odoo projekt*
- **Klímabarát termékek és szolgáltatások**
 - *Fogjuk be a szelet!*

Kezünkben (volt) a jövő

Fennmaradásunk múlik azon, hogy milyen választ találunk a földi életlehetőségek drámai romlására. Negyven évvel a Római Klub „A növekedés határai” (*Limits to Growth*) jelentésének megjelenése után veszélyes folyamatokra figyelmeztet és cselekvési programot ajánl a Magyarországon Láng István kezdeményezésére korábban megalakult Túlélés Szellemi Kör, melyhez várják mindenki véleményét.

A világ tudósainak többsége egyetértésre jutott abban, hogy a ma élő nemzedék az emberiség történetének legnagyobb kihívásával szembesül. Az éghajlati viszonyok átalakulása, a biológiai sokféleség hanyatlása, a termőtalaj pusztulása, a szennyezés és kiszáradás következtében világszerte fenyegető ivóvízhiány mind az emberi beavatkozás következménye. Mint tudjuk, az okok összefüggő rendszert alkotnak. A **Túlélés Szellemi Kör javaslattal fordul** mindazokhoz, akik az ország jövőjéért felelősséget éreznek, és képesek szót emelni vagy cselekedni a változásokért:

1. Ne fosszuk meg örökségüktől az utánunk jövőket: természeti forrásainkat csak megújuló képességük mértékében vegyük igénybe.
2. Gondoskodjunk arról, hogy a közvélemény hiteles tájékoztatáshoz jusson a természet romlásával kapcsolatos civilizációs válságtendenciákról; segítsük elő a társadalmi felelősségvállalás, a közügyekben való felelős részvétel mintáinak terjedését.
3. Időben térjünk új utakra: az iskolában, az egyetemeken, a tudomány műhelyeiben olyan tudás megszerzésére és átadására törekedjünk, amely a földi életlehetőségek gazdag változatosságának megőrzését szolgálja, és képessé tesz arra, hogy különbséget tegyünk tudás és információ, fejlődés és növekedés, szabadság és mértékeltenség között.
4. A gazdasági és politikai siker mutatójának többé ne a nemzeti jövedelem növekedését tekintsük, hanem a hazai (anyagi és szellemi) források fenntartható használatából származó jövedelmet. [...]
5. Az ökológiai fenntarthatóság és a tömeges elszegényedéssel járó szociális problémák megoldása a legszorosabban összefügg a helyi közösségek önrendelkezésének [...] helyreállításával.

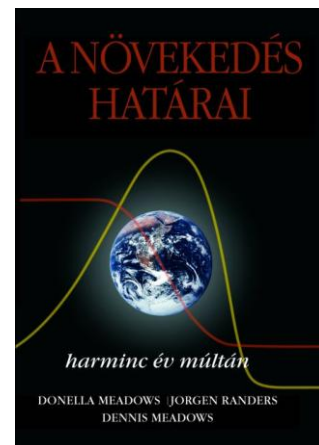
Ezért javasoljuk

- az önkormányzatiság és a szubszidiaritás törvényes feltételeinek megerősítését,
- az agráriumban a helyi adottságokhoz alkalmazkodó, kisebb léptékű, munka- és tudásintenzív gazdálkodást, és ennek megfelelő, a nagybirtokrendszert korlátozó intézkedéseket,
- a fenntarthatóságot szolgáló talaj- és vízgazdálkodási, állat- és növényvédelmi eljárások elterjesztését;
- a megújuló energiaforrások részesedésének gyors növelését; az energiatakarékosságot ösztönző, adott esetben kikényszerítő intézkedések bevezetését a termelésben ugyanúgy, mint a közlekedésben és a közellátás terén.
- 6. Az elkerülhetetlen pályamódosítás (az ökológiai rendszerváltozás) azonban nem hajtható végre törekvéseinkkel szemben ellenséges nemzetközi környezetben. Keressünk szövetségeseket Európában és a nagyvilágban együttműködéshez. [...]

Forrás, részletek, és cím a javaslatok eljuttatásához:

<http://www.greenfo.hu/hirek/2012/10/02/kezunkben-volt-a-jovo>

A Szerkesztő, Vadovics Edina és a Kislábnyom hírlevél csapata

Önfenntartó magyar közösségek

Gazdálkodj okosan!

A 800 lelkes Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei **Rózsály** már a rendszerváltás után az önfenntartás útjára lépett. A rózsályi minta lényege, hogy a település alapvető élelmiszerigényét maga termeli, valamint a fűtéshez szükséges hőt is maga állítja elő úgy, hogy közben csak helyi vállalkozókat foglalkoztat.

1992-ben a képviselő-testület úgy döntött, nem minden földet ad magánkézbe, így 85 hektárnyi terület önkormányzati tulajdonban maradt. Egy évvel később az önkormányzat létrehozta a **Rózsály Községért Jóléti Szolgálat Helyi Alapítványt**, amely az önkormányzati föld egy részének bérlője lett.

Az önkormányzati földeken **főleg takarmányt termesztenek**: kukoricát, napraforgót, zabot és árpat, de van 2 hektár **gyümölcsös is**, melynek termését a **közétkeztetés hasznosítja**. A helyhatóságnak a **földműveléshez szükséges eszközparkja is megvan**, továbbá tartanak 70 darab **sertést**, amiket a saját tulajdonú vágóhídon dolgoznak fel.

A megtermelt javakból a helyi közkonyhán naponta 400 adagot főznek, amit főleg az iskolások fogyasztanak el. Az iskolába 243 gyermek jár, közülük 85 rózsályi, a többiek a környező településekről járnak be.

A gázt a kilencvenes évek végén mindenhová bekötötték, de hamar rájöttek, hogy a **gáz jóval drágább, mint a tűzifával való fűtés**, így 2 éve vettek egy venyigebálázót és az önkormányzat intézményeiben is hamarosan **átternek a helyi tüzelésre**. Elsőként az általános iskolában, ahová már be is szerelték a venyigekazánokat.

Kedvezményes lehetőségek a helyi lakosoknak:

Az alapítvány működtet egy nonprofit jellegű **szociális boltot**, ahol a **helyi őstermelők behozhatják terményeiket** anélkül, hogy polcpénzt vagy egyéb költséget kellene fizetniük, így az árucikkekhez a szokásosnál jóval kedvezőbben lehet hozzájutni. Nemcsak rózsályiak, hanem a környező települések őstermelői is élnek ezzel a lehetőséggel. A bolttal mindenki jól jár: a termelő egy kis jövedelemforráshoz jut, a vásárló pedig olcsóbban kapja meg a terményeket.

Mivel a jogszabály megengedi az önkormányzatoknak, hogy a **lakásfenntartási támogatást természetben adják**, így Rózsályon sok család a téli időszakban kedvezményes **tűzifa formában** kapja ezt meg. Ennek köszönhetően a településen szinte megszűntek az illegális fakivágások.

Egyéb előnyöket is élvezhetnek a helyiek, például lehetőségük van **kedvezményes áron sertést vásárolni**, valamint a **tornaórák keretében lovagolhatnak a gyerekek** az önkormányzat tulajdonában lévő 16 pónilovon.

Az értékteremtő munka támogatása:

A foglalkoztatást Rózsályon úgy próbálják megszervezni, hogy **ahol lehet, a gépeket kiiktatják a munkafolyamatból** és humán erővel oldják meg a feladatot. A településen 90 lakos kap segítyt, közülük **65 közmunka keretében végez termelő munkát**, továbbá az **önkormányzatnak 120 állandó alkalmazottja** van.

A cikk forrása: http://www.elelmiszer.hu/gazdasag/cikk/peldaerteku_a_magyar_onfenntarto_falu

Videó a faluról: <http://www.youtube.com/watch?v=WtM4kDr7yYU>

Hasonló kezdeményezés Hernádszentandrás

Az előző számunkban (*ld. Érdekes honlapok és néznivaló rovat*) már beszámoltunk a szentandrás **biokertgazdálkodási programról**, melynek elsődleges célja a munkahelyteremtés és a már meglévő csekély jövedelmek kiegészítése, valamint az önellátás volt.

Mára a programban résztvevők megtanulták a kertgazdálkodás és az egészséges étkezés alapjait és második éve közösen termelnek biozöldséget és gyümölcsöt, nem csak eladásra, hanem saját fogyasztásra is.

A kezdeményezés honlapja: <http://www.bioszentandras.hu/>

Videó a faluról: <http://tv2.hu/aktiv/video/biofalu-borsodban-nemcsak-jobban-elnek-boldogabbak-is>

Anyagiaktól független élet?

Elege van a sárga csekkéből? Elege van a fogyasztói társadalom mai igényei miatt keletkező túlermelésből? Ha igen, elég bátor-e ahhoz, hogy egy **önellátó közösségbe költözzön**, ahol kedvére természet zöldséget, gyümölcsöt, tarthat állatot, közösségen belül pedig tudása, munkája révén „cserekereskedelemmel” fizethet a termékért, terményért, szolgáltatásért? Mátrai Szövetség néven már létezik ilyen közösség, melynek tagjai parcellákat vettek a Mátrában, s már termesztik a zöldségeket, és készülnek az építkezésekre is.

Hanganyag a kezdeményezésről: <http://mno.hu/hobby/anyagiaktol-fuggetlen-elet-1110176>

Lehet-e élni hálózaton kívül?

A pázmándi **Mesefalu** célja létrehozni és működtetni egy közösséget, amely **ökológiailag tudatosan él, önfenntartásra törekszik**, ilyen irányú működésével szervesen bekapcsolódik a falu társadalmi, gazdasági életébe tapasztalata megosztásával.

A kezdeményezés honlapja: http://offgrid.blog.hu/2012/06/24/pazmandi_mesefalu_kozosseg_egyesulet

Videó a faluról: <http://www.youtube.com/watch?v=1TktutO9CiU&feature=relmfu>

BioSzentandrás

Szülinapi zsúr zöld(b)en

A már totyogó kortól megrendezett szülinapi partik és a partikellékek népszerűsödésével egyenes arányban nőnek a szülinapozás után visszamaradó hulladékhegyek. Papírkalapok, műanyag villák, tányérok és poharak, csomagolópapírok, latex lufik, szalvéták, műanyag asztalterítők, hamar megunt játékok, színezékben és cukorban fürdő nassolnivalók. Néhány óra vidámság és hatalmas kupac szemét.

Nem kell, hogy így legyen! Tervezzünk és szervezzünk zöld szülinapi zsúrt gyermekeinknek – természetesen velük is megbeszélve a dolgot! Összefoglaltuk, mi mindenre kell odafigyelnünk:

Meghívók – A vendégeknek küldjük e-mailt, vagy házilag készített, újrahasznosított papírból készült meghívót. Az interneten számtalan oldalról postázhatunk elektronikus lapot is!

Dekoráció

Helyszín – A jól megválasztott helyszín már önmagában meghatározza a buli hangulatát és díszletnek is tökéletes! Legjobb a friss levegőn: ünnepeljünk a parkban, egy gyümölcsösben, hegytetőn vagy egy erdei tisztáson.

Lufik helyett – A lufik számos egészségre és környezetre káros anyagot tartalmazhatnak! Inkább készítsünk maradék papírokból **óriás pom-pomokat** és aggassuk ezeket – vagy zászlócskákat, pattogatott kukoricából készült füzéreket - a plafonra/falakra/faágakra.

Cserepes virágokkal és házilag készült **gyertyákkal** is díszíthetünk, amiket aztán a vendégek hazavihetnek.

Parti kalapokat készítsünk hulladék papírból.

Ne használjunk semmi eldobhatót – Legyen textil az asztalterítő és a szalvéták, komposztálhatóak vagy elmoshatóak a strapabíró - lehetőleg újrahasznosított anyagból készült - poharak, tányérok és evőeszközök. A legegyszerűbb, ha nincs is szükség villára és tányérra, azaz kézzel is ehető a szülinapi menü, ld. aprósüti, szendvicsek, gyümölcsök, magvak stb.

Ételek – Kínáljunk egészséges, finom és ha lehet, helyi, bio falatokat! Íme néhány ötlet a mannaszappan.hu oldalról:

- cukormentes gyümölcsökből készült turmix vagy limonádé cukor helyett mézzel édesítve;
- desszertnek gyümölcssaláta, egészséges házi süti (teljes kiőrlésű lisztből, természetes alapú édesítővel, mint amilyen a méz vagy agávé szirup);
- finom, látványos, és egészséges szülinapi torta, ld. répatorta vagy merészebbeknek **nyers torta**;
- grillezett zöldségek és mártogatós szószok (padlizsánkrém, cukkinikrém, gombakrém, fehérbabkrém) rozskenyér falatkákkal.

Ajándék

Meghívottak – A dekorációk és ajándékozás helyett koncentráljunk arra, hogy mindenki ott legyen, aki gyermekünknek számít!

Ajándékozzunk élményeket – Önmagában a parti is nagy élmény, amit természetesen még emlékezetesebbé tehetünk a jól megválasztott programmal: számtalan **játékot** kipróbálhatunk vagy elvihetjük a gyerkőcöket kirándulni, kalandparkba, múzeumba stb.

Ajándékterv – Ha nem szeretnénk tovább növelni a gyerekszobát elárasztó játéktengert...

...kérjük meg a résztvevőket, hogy magukon és a jókedvükön kívül ne hozzanak mást ☺

...adjunk ötleteket, hogy mire lehet szüksége gyermekünknek – igyekezzünk öko dolgokat kérni, ld. **témába vágó könyv**, **környezetbarát játék** stb. Az ajándékok csomagolása legyen pl. házilag varrt textil zsák, fadoboz, hulladékpapír!

Jótekonyság – A szülinapot szervezhetjük egy gyermekünk számára is fontos ügy felkarolása köré. Ld. ha gyermekünk szereti a kutyákat, a meghívóban megkérhetjük a vendégeket, hogy ajándék helyett a közeli kutyamenhely megsegítésére ajánljanak fel kisebb adományt. A gyerekekkel ellátogathatunk a menhelyre és vihetünk ajándékot az ott lakóknak, ld. finom falatokat, rágókat, stb.

Búcsúajándék a vendégeknek – Gyermeünk barátait meglephetjük cserepes növényvel, házi aprósüti, saját készítésű apró ajándékokkal, antikváriumban vásárolt könyvekkel.

Télen is kint – A hideg ne riasszon el senkit! Szervezhetünk vidám szülinapot a jégpályán; szánkóversenyt, hóvár- és hóemberépítést, ha épp szerencsénk van a hóval; de ha nagyon zord az idő, mehetünk uszodába vagy termálfürdőbe, vagy maradhatunk otthon játszani és alkothatunk kedvűnkre téli díszeket, hópelyheket, ajtóra koszorút stb. Bármelyik programot választjuk, ne feledjük a forró csokoládét! ☺

Gyerekszúr a zöldben – játszóház helyett

Kép forrása:
<http://www.simplifiedbee.com>

Papír pom-pomok – lufi helyett

Kép forrása:
<http://www.marthastewart.com>

Házilag készült vega torta, zöldségchips, gyümölcsfalatkák, mosható tányérok

Kép forrása:
<http://livelearnloveeat.com>

A meghívóra nyugodtan írjuk rá, ha „ajándékmentes” a szülinapozás!

Kép forrása:
<http://www.invitationbox.com>

Zöld mosás

Vegyszermentes háztartást vezetni pénztárca kímélő módon is lehet, nem is túl bonyolult dolog, csak egy csepp odafigyelés és némi kitartás szükséges hozzá. Lássuk csak, mit mivel lehet kiváltani, hogy a konyhapénz se ússzon el és a környezetünk is zöldeljen.

Mosás

Személy szerint én mosódió-párti vagyok, de az ellentábornak is van javaslatom, a mosószer adagolást érdemes fele mosószer-fele mosószórával végezni: költségcsökkentő és a mosószer hatáskörét is növeli. A másik hasznos ötlet egy Apukától származik, aki mosószórával mos, de házi szappant reszel még hozzá.

De mi is az a mosódió?

A mosódió a mosódiófa termése, mely a szappanfafélékhez tartozik, a Sapindus nemzetség faja. Az, hogy mosáshoz felhasználható, a benne rejlő saponinnak köszönhető, amely vízzel érintkezve habzani kezd. Részletesebb leírás [itt](#).

Használata: tegyünk 4-5 szem mosódiót a zsákba, kicsit tapossuk meg és tegyük a ruhák közé a mosógépbe, így 3 akár 4 adag ruhát is kimoshatunk ezzel a mennyiséggel, ha alacsony (azaz 60°C-nál nem magasabb, de az igazán környezettudatosoknak inkább 30-40 °C) hőmérsékleten mosunk. Ha már a dióhéjak belseje kifehéredett, mehetnek a komposztra.

A szemes mosódióból igen egyszerűen folyékony mosószert is elő tudunk állítani, csak ki kell főzni és már mehet is a mosógépbe, kb. 60-80 ml a mosószer-adagolóba.

Otthon kifőzött mosódió – immár folyékony mosószer

Foltkergetés

A tévéreklámokból jól ismert rózsaszín „minden foltot” kisedő varázsszer poros változatának összetevői: 30%-a mosószóda, 30%-a pedig fehérítőpor, így jön létre az oxigénes folteltávolítás. Természetesen e két terméket külön-külön is meg lehet vásárolni és máris spóroltunk.

Mosószórával áztatni igazán megéri, elég jól fellazul a homokréteg a gyerek naciájából, kiázik a rongyszőnyeg, a szervezetebb foltokra pedig a nátrium-perkarbonát is jó fegyver, pl. a konyharuhák esetében. Az igazán meghökkenítő foltkergető pedig a marhaepe szappan! Nem tartalmaz hozzáadott színezéket, illatosítót, vegyi anyagot és nincs marha vagy epeszaga sem, kimondottan szappanillatú. Hatékonyága a marhaepe kivonatban rejlik, elég a nedves ruhát bedöngölni (befújni a szórófejessel, vagy bekenni a túskefejjel) és 1-2 órát rajtahagyni, utána mehet öblítés nélkül a mosógépbe.

Fehérités

Fehéredni több mindennel lehet, még az is tart otthoni fehéritésre alkalmas terméket, aki nem zöldült még meg eléggé, ugyanis a jó öreg szódobikarbonát e célra is fel lehet használni.

Aki mosódióval mos, már valószínűleg ismeri a fent említett fehéritőport – szürkülés gátló, fehéritősó, de becsületes neve a nátrium-perkarbonát. Használható áztatáshoz és a fehér mosásokhoz is, elég 1-2 evőkanállal adagolni a mosószer vagy a mosódió mellé. Mivel ez egy erősebb szer, mint a szódobikarboná, én kizárólag a fehér ruhákhoz használok, hozzáteszem nálam a narancsszínű ágynemű és a némi mintával ellátott világos (fehér, sárga) gyerekruhák is ebbe a kategóriába esnek.

Öblítés

A piacon kaphatók minősített öko öblítők, amelyek bőrbarátok is. Ami sajnós a hátrányuk, az a minimum 4 számjegyű összeg, amibe kerülnek. Praktikus ötlet az illóolajok használata, amikből kb. 15 cseppet érdemes max. 1 dl 10%-os ecettel keverve egy teljes adag mosáshoz öblítőként használni.

Alternatív megoldásként használhatunk szintén illóolaj alapú mosóparfümöt.

Használata: csepegtessünk 25-30 cseppet az öblítő rekeszbe, ecetes vízbe (1-1,5 dl víz + 0,5 dl 10%-os ecet). Az ecet kiváltja a mindenféle vegyi vízkőlerakódás elleni szereinket, ellensége a gombáknak és barátja a ruháink színének és némileg a puhaságuknak is.

A fentiek alkalmazásával nem csak környezetünket, magunkat is védjük, hiszen a mosáshoz, öblítéshez használt vegyi anyagok egy része bőrünkön keresztül a szervezetünkbe is bekerül. Nincs az a csodamasina, amely a ruhák szálai közé tapadt mosószert és öblítőt maradéktalanul eltávolítja.

Csudajó zöld mosást kívánok Mindenkinek!

Csenericsné Tölgyesi Ildikó
www.csudadio.hu

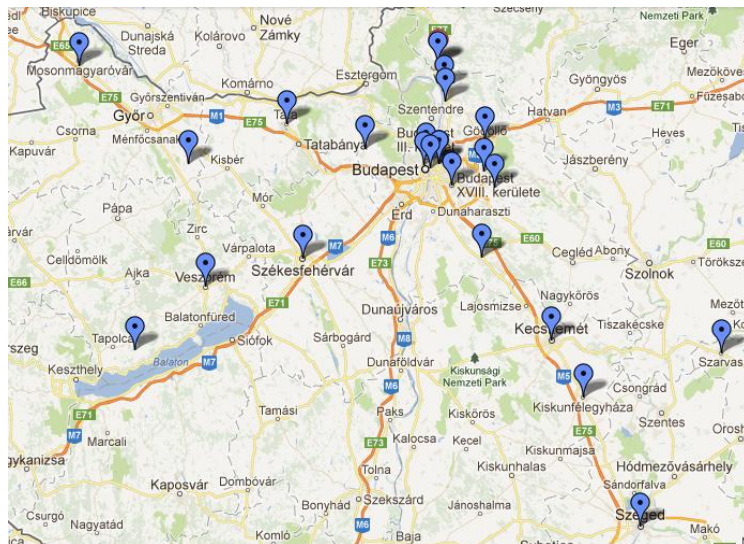

A zöld mosás kellékei:
mosószóda, ecet, illóolaj, mosódió
(és energiatakarékos mosógép)

Lendületben az új klíma-koordinátorok

A klíma-koordinátor az egyes EnergiaKözösségek lelke, mozgató rugója. Nagy örömmel tesszük közzé, hogy a verseny 2. fordulójában országsszerte 28 koordinátor kezdte el önkéntes munkáját az alábbi településeken és környékükön a sikeres EnergiaKözösségek működtetéséért:

Budapest, II. kerület	Mosonmagyaróvár
Budapest, III. kerület	Pécel
Budapest, VIII. kerület	Szarvas
Budapest, XI. kerület	Szeged
Budapest, XIV. kerület	Székesfehérvár
Budapest, XVIII. kerület	Szendehely
Dabas	Sződliget
Gödöllő	Táp
Gyömrő	Tata
Kecskemét	Tök
Kiskunfélegyháza	Vác
Mindszentkál	Veszprém

A koordinátorok első képzését, találkozóját nov. 10-én tartjuk az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában.

Aki szeretne csatlakozni a különböző településeken induló EnergiaKözösségekhez, keresse a koordinátorokat! Elérhetőségeik megtalálhatóak a program honlapján: <http://www.energyneighbourhoods.eu/hu/kapcsolat>

Általános tájékoztató brossúra letölthető: http://www.energyneighbourhoods.eu/sites/default/files/A4_hajtott_energiakozossegek_web.pdf

Közösségi-családi energiatudatos délután:

EnergiaKözösségek nyitórendezvény Gödöllőn

Szeretettel vár a GreenDependent mindenkit, aki szeretne többet megtudni vagy saját tapasztalatait megosztani az energiatudatos életmóddal kapcsolatban 2012. december 1-jén Gödöllőn, a Művészetek Házába klímabarát közösségi délutánra/estére!

Ízelítő a tervezett programból:

Az EnergiaKözösségek kisfilm verseny nyertes magyar és európai alkotásainak levetítése

Szakmai előadások:

- Az EnergiaKözösségek program bemutatása, az 1. évad eredményei és a leghasznosabb megtakarítási tippek
Vadovics Edina és Vadovics Kristóf, GreenDependent

- Egy szociológus energia- és klímatudatos mindennapjai
Antal Z. László, MTA TK Szociológiai Intézet
- Mire és miért jó az energiatanúsítvány? Példák és esettanulmányok
Lohász Cecília, Energiaklub

Klímabarát interaktív sarkok:

- Klímabarát ünnepek: a résztvevőkkel közös ötletgyűjtés
- Energiatudatos gépészeti megoldások otthon: sör kollektor, cserépkályha, stb.
- Tanácsadás az energiatanúsítvánnyal kapcsolatban
- Környezetbarát és energiatakarékos termékek bemutatása, tanácsadás, vásárlási lehetőség
- Óko-mosás és takarítás: tanácsadás, termékek bemutatása, vásárlási lehetőség
- Fair Trade termékbemutató, kóstoló, vásárlási lehetőség

Közben: **gyerekprogram és klímabarát uzsonna**

Táncház élő zenével és táncitanítással a Bivaly együttes vezetésével

A részletes program elérhető [itt](#), regisztrálni pedig [ezen a linken](#) lehet.

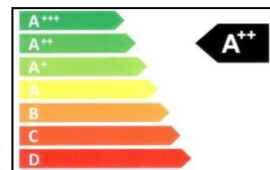
Az EnergiaKözösségek program támogatója:

Nem tudják a magyarok, hogyan csökkentsék rezsijüket

A magyar háztartások 68%-a nincs tisztában azzal, hogy háztartási gépeiknek mekkora az energiafogyasztása, annak ellenére, hogy az egyre növekvő rezsikiadások mind nagyobb terhet jelentenek a családok költségvetésében – derül ki az OTP Lakástakarék Zrt. felméréséből.

A felmérés alapján négyből csupán egy család vezet nyilvántartást energiafogyasztásáról, mely pedig segíthetne abban, hogy megtalálják a legfontosabb energiamegtakarítási lehetőségeket. A rezszi csökkentését legtöbbször - a megkérdezettek 30%-a - a készülékek karbantartásával igyekeznek elérni, a gyakorlatban ez azonban sajnos nem jelent többet a hűtőgép időszakos leolvasztásánál. A megkérdezettek 22%-a továbbá a töltőberendezések kikapcsolásával igyekszik spórolni. [A Szerk. megjegyzése: ajánljuk mindenkinek a Kislánnyomos kiadványokat és hírlevelünk Klímabarát tippek rovatát ☺]

Érdekes ugyanakkor, hogy míg a családok nagy része a könnyen kivitelezhető fogyasztáscsökkentő módszerekkel nincs tisztában, az ingatlanok energetikai hiányosságairól többnyire jobbak az ismereteik. A megkérdezettek kétharmada nyilatkozott úgy, hogy ismeri lakóhelye épületének szigetelési jellemzőit, illetve annak gyengeségeit. Így azt is tudja, hogy a falak hőszigetelésével, ablakcserével és a fűtés korszerűsítésével lehetne tovább csökkenteni a rezsit.

Forrás: <http://www.greenfo.hu/hirek/2012/09/20/nem-energiatudatosak-a-magyar-csaladok> és http://www.femina.hu/otthon/magas_rezsi_oka_felmeres

Az aknázómoly aknamunkája a gesztenyelevelén. Forrás: nol.hu

Klímafenekültek Magyarországon

A klímaváltozás egyik velejárója, hogy olyan növény- és állatfajok jelennek meg az országban, amelyek számára épp az éghajlat alig érzékelhető módosulása teremti meg a további terjeszkedés feltételeit (vagy teszi elkerülhetetlenné a továbbállást).

Hogy az éghajlat megváltozása hatással van a fajok elterjedésére, az az ökológia egyik alaptétele, a hazánkat nagyrészt lefedő Pannon ökorégió pedig kifejezetten gazdag olyan élőlényekben, amelyeknek a Kárpát-medence a legészakibb vagy a legdélibb előfordulási helyük – egy ilyen határzónában a klíma minimális módosulásai is látványos eltolódásokat okozhatnak. A rovarokról (aknázómoly) vagy a szél segítségével is terjedő gyomnövényekről (parlagfű) viszonylag könnyű elképzelni a vándorlást.

Kevesebben tudják azonban, de például őshonos tölgyerdőink is képesek követni a változó klímát, egy évszázad alatt akár néhány száz métert megtéve –, ha valamilyen földrajzi vagy mesterséges akadály az útjukba nem kerül. Az egyik leglátványosabb terjedést napjainkban az aknázómoly produkálja: a vadgesztenye kártevője az utóbbi évtizedben hódította meg az ország nagyobbik részét, miközben maga a vadgesztenye díszfaként sokkal korábban ideért – nagy a valószínűsége, hogy az aknázómoly gyors felzárkózását az enyhébb telek tették lehetővé.

Forrás: http://nol.hu/specialis/rss_valogatatas/20121004-klimamenekultek_magyarorszagon

Súlyos élelmiszerkrízis várható: a közösségi kertek segíthetnek?

Az élelmiszerárak – világszinten – már a nyár folyamán emelkedtek, és az ENSZ mezőgazdasági szervezete megállapította, hogy az öt-hat évvel ezelőttihez hasonló ellátási krízis alakulhat ki, és a szervezet előrejelzése szerint további élelmiszerdrágulás várható.

Így néz ki egy közösségi kert
Forrás: <http://www.kornyezet22.hu/kozker>

Márai Géza, a gödöllői Szent István Egyetem címzetes egyetemi docense kifejtette, hogy az élelmiszerárakat nem csak az adott év szárazsága, időjárása befolyásolja, hanem hosszú és középtávú tényezők is. Így például a robbanásszerű népességnövekedés, az általános energiadrágulás, a termőterület kiterjedésének és a termőföld minőségének csökkenése is fontos tényezők. Óriási mértékű a talaj savanyúsodása és a tengerekben lejátszódó hasonló folyamat, amit a szén-dioxid beoldódása okoz. Általában a környezetrombolás és a klímaváltozás is negatív irányba mutat.

Az üzemanyagár emelkedése, illetve a szállítási költségek növekedése miatt egyre jobban „bezárkóznak” az országok, ami arra ösztönöz, hogy minél nagyobb mértékben támaszkodjanak a helyben megtermelt agrárúkra. Ebben a helyzetben alapvető az önellátás és a saját stratégiai raktározás.

A megoldás része lehet a közösségi kertek elterjesztése. Ma már több ilyen kezdeményezés is elindult hazánkban, hol alulról szerveződően (pl. a Földkelte kert) hol pedig az önkormányzattal karöltve (pl. Kispesten). Korábban nem nagyon akarták az önkormányzatok felvállalni egy közösségi kert megvalósításának feladatát, illetve az önkormányzati jog sem definiálta, hogy milyen módon lehet ilyen kezdeményezést megvalósítani. Budapesten a XIX. kerületben pl. két év jogi, szervezési, döntéshozói folyamat eredményeként készülhetett el a kert. A városlakók jelentős részének viszont azonnal tetszett az ötlet, szinte azonnal megvolt az induló létszám, és mára több mint 100 fős a várakozólista.

A városi kertekben nem szabják meg, hogy ki mit termeljen - ha virágot akar valaki termelni, azt is megteheti. A kert használatáért pedig csak a kert munkájukkal fizetnek a résztvevők. Az igazi hangsúly a közösségépítésen, szomszédsági közösségek alakulásán van. A kert ebből a szempontból kiváló terep!

Forrás: http://www.hirado.hu/Hirek/2012/09/24/10/Sulyos_krizisre_figyelmeztetnek_ezt_javasoljak_Magyarorszagnak.aspx?source=hirkereso, http://fmh.hu/hirek/20120921_rosta_gabor, <http://kozossegekertek.hu/>

Túl Nagy Lábon Élünk kiállítás

Vácrátóton az MTA Ökológiai Kutatóközpont Ökológiai és Botanikai Intézetében 2012. október 7-én ünnepélyesen átadásra került a „Túl nagy lábon élünk” című, klímaváltozással és hatásaival foglalkozó kiállítás.

A kiállítás a Botanikus kert passzívház technológiával kialakított új látogató központjában, a KarbonHázban **tekinthető meg** a Botanikus kerti belépőjeggyel, az üvegházak nyitvatartási óráiban.

További információk: <http://www.botanikuskert.hu/node/22>

Forrás: <http://www.geoterm-vacratot.hu/node/148>

Nemzetközi Green-Go rövidfilm verseny és fesztivál

Időpont: 2012. december 1. (szombat)

Helyszín: Toldi Mozi (1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 36-38.)

A CEEweb a Biológiai Sokféleségért, a Diverziti Egyesület és a Greenpeace Magyarország minden kamera, illetve egyéb felvevőberendezés-tulajdonost versenyre hív!

A kisfilmes versenykategóriák az alábbiak:

- Energia[Forradalom] a fenntartható energia nemzetközi évében
- Ünnepeljük együtt az európai természetet - Az élőhelyvédelmi irányelv 20. évfordulója
- Fedezd fel a kulturális és a biológiai sokszínűséget - az életünk alapját

Minden kategória nyertese 350 euró **jutalmat kap**, és a közönségszavazás nyertese is 200 euróban részesül.

A II. Green-Go Rövidfilm Fesztivál 2012. december 1-jén kerül megrendezésre, ahol a filmes alkotások vetítése mellett egyéb, a versenykategóriákkal kapcsolatos programok is várják a látogatókat.

A filmek beküldési határideje: 2012. november 5., 18:00 óra.

További információk és jelentkezés: <http://greenqofest.eu/hu/contest>; **a fesztivál részletes programja:** <http://greenqofest.eu/hu/festival>

Átalakulás – indulás! - közösségerősítő műhely

Időpont: 2012. november 17-18. (szombat-vasárnap)

Helyszín: Szabad Waldorf Általános Iskola (6725 Szeged, Kolozsvári tér 1-2.)

A műhelyt azoknak ajánlják, akik:

- szeretnék ösztönözni helyi közösségüket arra, hogy saját élelmiszer, energia, közlekedési programokat indítsanak;
- szeretnének többet tudni a közösség erejéből működő társadalmi kísérletekről Magyarországon;
- szeretnének cselekedni a saját közösségükben azért, hogy enyhítsék a klíma-, gazdasági- és energia-válságok hatásait;
- szeretnének olyan módszereket tanulni, amelyekkel egy közösség tagjai jobban együtt tudnának működni egymással.

Részvételi díj: 3.000 Ft/fő, ami nem tartalmazza az étkezések és a szállás költségét. **Jelentkezési határidő:** 2012. november 9.

Szállás: Szeged Belvárosi Diákszálló, szállásdíj: 2.500 Ft/fő/éj

További információk és jelentkezés: <http://lmv.hu/atalakulo-varosok/jelentkezes>

Passzívház nyílt napok

Időpont: 2012. november 9-11.

Szervezők és részletek (látogatható épületek, látogatási információ, jelentkezés):

Magyar Passzívház Szövetség (MAPASZ):

http://www.mapasz.hu/index/2012_november_9-11_-_nemzetkozi_passzivhaz_napok.html

Passzívházépítők Országos Szövetsége (PAOSZ):

<http://www.passzivhaznyiltnap.com/>

Passzívház konferencia

Időpont: 2012. november 9. (péntek), 9:00-16:00 óra

Helyszín: Francia Intézet (1011 Budapest, Fő u. 17.)

A Passzívházak és Energiahatékony Épületek szakmai konferenciája a Nemzetközi Passzívház Szövetség (iPHA) és a [Passzívházépítők Országos Szövetsége \(PAOSZ\)](http://www.mapasz.hu) kiemelt szakmai támogatásával kerül megrendezésre.

Részvételi díj: 12.500 Ft + ÁFA

További információk és jelentkezés: <http://www.passzivhazkonf.hu/hu/>

A kerékpárosok erősítik a helyi gazdaságot

Az Egyesült Államokban két nagyon különböző városban, East Village-ben (New York City) és Portlandban vizsgálták meg a kerékpárosok, gyalogosok és közösségi közlekedést használók hatását a helyi gazdaságra. A fő kérdés az volt, hogy vajon többet vagy kevesebbet költenek ezek a csoportok a helyi boltokban, kávézóknak, éttermeknek, mint az autósok?

Új kerékpáros sávok kialakítása az East Village-ben természetes módon növelte a kerékpárosok számát, a lakosok negyede közlekedik elsősorban így. Egy tanulmány pedig azt találta, hogy a helyi kiskereskedelembe elköltött pénz 95%-a származik kerékpárosoktól, gyalogosoktól, és azoktól, akik a közösségi közlekedést használják.

Portlandban 89 helyszínen végeztek felmérést azzal kapcsolatban, hogy az emberek mivel és milyen messziről érkeztek, valamint, hogy mennyit költöttek 1-1 helyen.

Az igazsághoz tartozik az, hogy a legtöbben sajnós autóval érkeztek mindenhol. Ha az 1 látogatás alkalmával elköltött pénzösszeget nézzük, akkor az autósok költenek a legtöbbet, ha azonban azt, hogy egy hónap alatt ki mennyit költ, azt tapasztalható, hogy a kerékpárosok és gyalogosok többször térnek be ugyanarra a helyre, és összességében több pénzt hagynak ott – azaz többet fektetnek a helyi gazdaságba.

Összefoglalva „Azok az utcák, amelyek népszerűsítik és lehetővé teszik a kerékpáros és gyalogos közlekedést, több embert vonzzanak az ott található üzletekbe és éttermekbe, kávézóknak. **A kerékpáros sávok hatását vizsgálva elmondható, hogy ha kialakítjuk, használni is fogják őket!**

Forrás: <http://www.treehugger.com/bikes/there-bicycle-economy-two-cities-find.html>

Palackos víz helyett csapvíz és "vízházak" Olaszországban

Csapvizet és szénsavas vizet kínálnak az egész Olaszországban gombamód szaporodó úgynevezett Vízházak; az utcai kutak a környezetszennyező műanyag palackokról akarják leszoktatni az olaszokat.

Az utcákon, tereken álló fedett kutakról van szó, melyek elzárható csapból szolgáltatnak ingyen csapvizet és literenkénti 10 centért szénsavast is. Nyáron a Vízházak csapjaiból hűtött víz folyik. A kúthálózat az állami vízszolgáltatók támogatásával bővül és a palackban árult víz ellen kampányol.

A 2010-ben indított Vízházakból idén szeptemberig már 411 létesült egész Olaszországban (casadellacqua.com). 2011-ben a lombardiai kutakból több mint tizenhat millió liter víz fogyott, ami 350 tonna PET-palack megtakarítását jelentette.

Forrás: <http://www.dehir.hu/vilag/ingyen-csapvizzel-kampanyolnak-a-palackozott-viz-ellen-olaszorszagban/2012/09/10/>

Lehetséges?! Megelőzni a visszafordíthatatlan klímaváltozást?

Bizonyos számítások szerint erre még 50 hónapunk maradt!

Hírlevelünk 4. számában, a Külföldi hírek rovatban számoltunk be a 100 hónap (100 Months) kezdeményezéséről. Az elnevezés arra utal, hogy 2008. aug. 1-től számolva még 100 hónapja maradt az emberiségnek, hogy tegyen – mindenki a saját életében és közösen, összefogással – az emberi tevékenység által előidézett klímaváltozás ellen.

2012. október 1-jén érkezünk az 50 hónapos határidőhöz, és a kezdeményezők ill. a Guardian c. angol napilap közzétett 50-féle megoldás javaslatot, hogy mindenki kreativitását, tenni akarását motiválja. Ízelítőül íme 2 kislábnymos kedvenc:

“Javasolom, hogy mindannyian tűzzünk ki éves célokat arra nézve, hogy hogyan térünk át a szénszegény életmódra: olyan célokat, amelyek realisztikusan elérhetők, és egyben radikálisan alacsonyok ahhoz, hogy a megoldás felé vezessenek.” (Mark Boyle, A pénzt nem használó ember (The Moneyless Man) szerzője)

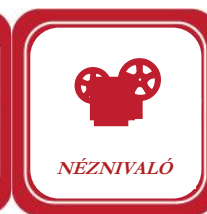
“A mai környezetvédelmi politikák arra biztatnak, hogy hatékonyabban használjuk a termékeket ahelyett, hogy csökkentenék az újabb és újabb termékek iránti igényt elsősorban az osztozás, megosztás segítségével.” (Ed Mayo, a Co-operatives UK főtítkára)

Forrás: <http://www.onehundredmonths.org/>

50 ötlet bővebben (Guardian):

<http://www.guardian.co.uk/environment/interactive/2012/oct/01/50-months-climate-interactive?CMP=EMCENVEML1631>

Pam Warhurst: Ehető közterületek

„Mit csináljon egy közösség a település parlagon heverő területeivel? Nem is lehet kérdés: termeljen élelmet!”

A Kislábnym hírlevél 27. számában már írtunk az angliai Todmordenről, ahol a virágágyásokban zöldség és gyógynövény nő virágok helyett. A lenti linken a városka utcáit és tereit kertté varázsoló, a helyi élelemtermelés fellendítéséért küzdő Incredible Edible közösségi mozgalom egyik alapítóját Pam Warhurst-öt hallhatjuk mesélni a tapasztalataikról.

Pam előadásából megtudhatjuk, hogy önkéntesek segítségével hogyan fogtak neki az elhagyott és elhanyagolt területek közösségi kertekké való alakításának, és hogyan igyekeznek Todmordent a helyi élelemtermeléssel önellátóvá tenni.

„Ha egy elhanyagolt, szemetes, kutya wc-nek használt füves területet kitisztítunk és beültetjük gyógynövényekkel és gyümölcsfákkal, az emberek nem fogják tönkretenni és összeszemetelni. Azt hiszem, a zsigereinkben van, hogy ne tegyünk kárt az élelemben” - mondja Pam, arra a kérdésre reagálva, hogy a mindenki számára szabadon hozzáférhető, ingyen elvihető gyümölcs és zöldség nem csábítja-e a közösség tagjait visszaélésekre. „Sőt, pont az ellenkezője! az Incredible Edible program javított a közösségen belüli kapcsolatokon, és a program kezdete óta évről évre egyre jelentősebb mértékben csökken a városban a bűnözés is.”

A 13 perces, angol nyelvű videó megtekinthető itt:

http://www.ted.com/talks/lang/hu/pam_warhurst_how_we_can_eat_our_landscapes.html

Képek forrása: <http://www.g2ill.org/incredible-edible-self-sufficient-in-food>

<http://thisgivesmehope.com/2012/08/17/396-the-revolution-in-incredible-edible-todmorden/>

Felirat a kerítésen:
Termessz te is - vagy szedhetsz innen is. Kérlek annyit vigyél, amennyire szükséged van!

Tök, bab és körömvirág a temetőben

Küszöbön a felújítás

Újítsa fel otthonát, megéri! – hangzik a jó tanács, amivel egyre gyakrabban találkozhatnak az ingatlanulajdonosok. Aki aztán kedvet kap, hogy belevágjon egy ablak- vagy fűtési rendszer cserébe, vagy a szigetelésbe, később szembesül azzal, mindez mennyi utánajárással és szervezéssel jár. Az Energiaklub programja, a „Küszöbön a felújítás!” a minél ésszerűbb és gazdaságosabb felújítások lebonyolításához nyújt hasznos és hiánypótló segítséget.

Van, aki már az árajánlatkérések után feladja, de egyre többen döntenek úgy, hogy végigcsinálják. Sajnos azonban **nagyon sok az olyan beruházás, amit a szükséges és átgondolt tervezés nélkül kezdenek el.** Pedig a megfelelő tervezéssel nem csak pénzt lehet megtakarítani, hanem jószerivel csak így érhető el, hogy a havi rezsizsámla valóban jelentősen csökkenjen.

A „Küszöbön a felújítás” weboldalon folyamatosan frissített praktikus és közérthető információkat találnak az érdeklődők, ami nagyban megkönnyíti egy energetikai célú felújítás lebonyolítását. Így például áttekinthetik a különböző lakástípusokhoz tartozó megtérülési számításokat, kikereshetik a legfontosabb szakmai fogalmak jelentését, vagy olvashatnak mások felújítási tapasztalatairól. A letölthető, kinyomtatható Korszerűsítés-korszerűen munkafüzet segítségével pedig pontról-pontra végig lehet követni, mire kell figyelni az árajánlatok bekérésekor, a szerződések megkötésekor, vagy éppen a munkák végeztével.

Információit felhasználva, tanácsait megfogadva nem csak a fűtésszámla csökkenthető, de otthonunk komfortja és értéke is növelhető, valamint akár évtizedekre megszabadulhatunk az energetikai problémáktól.

Ráadásul mindez nem csak az egyes háztartások szintjén hozhat hasznot. Kihasználva a lakóépületekben rejlő energiahatékonysági potenciált, **az ország annyi energiát takaríthatna meg, ami másfél hónapig elég lenne a teljes energiaellátásunkra.** A felújítások a gazdasági haszon mellett ráadásul hozzájárulnak Magyarországon szén-dioxid-kibocsátásának csökkentéséhez is.

Forrás: <http://kuszobonafelujitas.hu/>

Kiadvány letölthető innen: http://kuszobonafelujitas.hu/sites/kuszobonafelujitas.hu/files/ek-kuszobon_komplex_pdf-2012_hu_v005.pdf

 küszöbön a felújítás

Szigetelő's love story

Ebben a kisfilmben Alan megtanulja Sharontól, a csinos lego-szomszédától, hogy milyen hasznos, ha az ember ostyaházának alacsonyabb az U-értéke. A kisfilm segítségével alig 3 perc alatt megérthetjük, mit is jelent valójában a misztikus U-érték, melyről sokat hallani mostanában.

Eredeti cím: When Alan Met Sharon (A U-Value Romance)

A film megtekinthető itt: http://youtu.be/_xro2FPaRf8

Mennyire kiszolgáltatottak városaink a klímaváltozásnak?

A klímaváltozás különbözően érinti Európa városait. To give an overall impression of the challenge for European cities to adapt to climate change, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (*European Environment Agency, EEA*) közzétett az interneten egy sor részletes interaktív térképet, amelyeken a felhasználók több, mint 500 európai város vonatkozó adatait böngészhetik.

A klímaváltozás várhatóan növeli az áradások és a szélsőséges hőmérséklet előfordulásának gyakoriságát és intenzitását Európa sok országában. Vajon ha a heves esőzések miatt egy méterrel megemelkedik a folyók szintje, mely városok lesznek a leginkább fenyegetettek? Hol lesz elviselhető egy-egy hőhullám a nagy zöld területek miatt és melyik city designs most exacerbate the effect of heat waves?

A nemrég megjelent EEA jelentés „Urban adaptation a klímaváltozáshoz Európában” megpróbál választ adni a témában felmerülő számos kérdésre. A jelentésben szereplő térképek egy része interaktív formában elérhető az Eye on Earth information service oldalán.

Forrás és további információ: <http://www.eea.europa.eu/highlights/how-vulnerable-is-your-city>

Az Odoo projekt és a magyar Solar Decathlon csapat

<http://odoooproject.com/hu/>

Régióinkból elsőként a BME diákjaiból álló csapat nyújtott be sikeres, a 2012-es Solar Decathlon nemzetközi versenyen való indulás feltételeit teljesítő pályázatot. A csapat jelenleg egy 60 tagot tömörítő projektszervezet. A terv megvalósítása során azonban nem csak építészmérnök, hanem további, az egyetem különböző karain tanuló hallgatókat vontak be a munkába. Céljuk egy olyan innovatív szolár ház létrehozása, amelyben alkalmazzák az építészeti és technikai újításokat.

Olyan kis házat terveztek, ahol a külteret is intenzíven használják a lakók. Az Odoo egy olyan koncepció mely egy újfajta élettel szolgál, ami kombinálja a magyar hagyományokat a mai kor modern komfortigényeivel. Az Odoo-ban a tevékenységek nagy részét kint, a teraszon is végezhetjük, a "nyári falban" található funkcionális egységeknek köszönhetően - ilyen pl. a kinti konyha és pihenő rész. Tehát ugyanannyi időt tölthetünk kint és bent, ezáltal a kondicionált belső tér mérete minimálisra csökken, amivel energiát és építőanyagot spórolunk. Az építőanyagok, tervek, működési elv stb. részletei a honlapon megtalálhatók.

Az Odoo project és csapat a Solar Decathlonon 6. helyezést ért el. Gratulálunk nekik!

LILAC: alacsony környezeti hatású élet- és lakótér elérhető áron

<http://www.lilac.coop/>

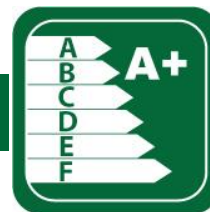
A LILAC (*Low Impact Living Affordable Community*) egy lakóközösség Észak-Angliában. Céljuk, hogy olyan lakóhelyet alakítsanak ki maguknak, amelynek nagyon kicsi a környezeti hatása most, és a jövőben is. Emellett fontosnak tartják, hogy az általuk épített lakások minél szélesebb társadalmi kör számára hozzáférhetőek legyenek.

A készülő lakóparkban a lakások mellett lesz sok zöldterület – élelmiszertermelés és a szabadidő eltöltése céljából -, és lesznek közös használatú helyiségek is: konyha, étkező, mosókonyha, közösségi- és játszószoza, irodának alkalmas helyiség stb.

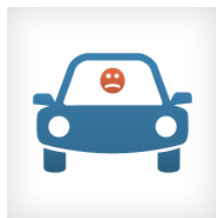
Az épületek úgy készülnek, hogy majdnem zéró energiafelhasználásúak legyenek, azaz cél, hogy közel annyi energiát termeljenek, mint amennyit felhasználnak. Az építkezéshez amennyire csak lehetséges, helyi anyagokat használnak, és alapvetően szalmából építési technikát alkalmaznak.

A közösségről, tagokról, technológiáról és az építkezés folyamatáról a honlapjukon nagyon sok részlet található.

A Kislábnym hírlevél is inspirálta az új autómegosztó vállalkozást:

Utazz olcsóbban, jó társaságban!

A **Zivi.hu** egy új, közösségre épülő telekocsi szolgáltatás, ami segít az egyirányba igyekvő autósoknak és utasoknak, hogy megtalálják, illetve megismerjék egymást. Az autósok így bármikor találhatnak útitársat, akikkel megoszthatják költségeiket, az utasok pedig olcsón, kényelmesen, és gyorsan érhetik el úti céljukat.

Újdonsága, hogy itt csupán pár kattintással és egy térkép segítségével tudjuk egyeztetni utazási információinkat. Mint egy közösségi háló az utazók számára, lehetővé teszi a leendő útitársak megismerését és a könnyed kommunikációt.

A szolgáltatás honlapja: <http://www.zivi.hu/>

Mossunk esővízzel!

Földünk édesvíz-készlete évről évre csökken, fontos tehát, hogy a háztartások szintjén is törekedjünk a takarékos, környezettudatos vízfelhasználásra. A lakossági ivóvízhasználat nagyobb része mosásra, mosogatásra, WC-öblítésre megy el, azonban ezen feladatokra nem feltétlenül kell ivóvizet pazarolnunk.

Az esővíz gyűjtése nem új keletű és meglehetősen egyszerű megoldás vízfogyasztásunk csökkentésére. A tetőről az ereszen keresztül egy tartályba folyó csapadékvizet számos helyen használják kerti öntözésre, autómosásra, WC-öblítésre. Emellett az összegyűjtött esővízzel moshatunk is. Annál is inkább, mivel az esővíz nem tartalmaz annyi oldott kalciumot és magnéziumot, azaz lágy víz, így nem okoz vízkövesedést a berendezésekben. Esővízzel történő mosásnál tehát nincs szükség vízlágyító vegyszerek használatára, sőt mosószereket is csak kisebb mennyiségben kell adagolnunk. Azonban bizonyos szennyeződések miatt meg kell oldanunk a megfelelő szűrést.

Napjainkban a kifejezetten víztárolásra készült tartályokat a föld alá helyezik el. Ezekhez a tartályokhoz csatlakoztatva - a már meglévő vezetékes ivóvízhálózat mellett - ki kell építenünk egy kisebb és egyszerűbb esővízhálózatot is, melyen keresztül eljuttathatjuk a vizet a mosógéphez és a WC öblítő-tartályhoz.

Magyarországon a napi 150 literes átlagos ivóvíz-fogyasztás csaknem 50%-át, vagyis 70 liter víz felhasználását lehet az összegyűjtött esővízből vagy fogyasztásra alkalmatlan, újrahasznosított szürkevízből megoldani.

Komplett esővízgyűjtő rendszerek árai:

<http://pub.gamerteam.hu/otletmozaik/upload/image/esovizgyujtes-07-07/artabla-850.png>

Források: http://eco-operation.hu/ecohaz/index.php?option=com_content&view=article&id=96&Itemid=112;

http://www.muszakiforum.hu/cikk/96111/mossunk-esovizvel?utm_content=cikk1&wa=egri1210c1&utm_source=CEB&utm_medium=email&utm_campaign=CEB_egri1210

Tűzhely fémvödörből, házilag

Az angol nyelvű honlap utasításait követve pár óra alatt egyszerűen elkészíthetjük a hordozható főzési alkalmatlanságot, mely kiválóan üzemel kisebb ágak és gallyak elégetésével. Hozzávalók: egy kb. 20-25 literes fém vödör tetővel, egy kisebb darab régi kályhacső, némi szigetelő közeg (agyag, homok, fahamu), egy régi főzőrács, és egy nagyobb konzervdoboz.

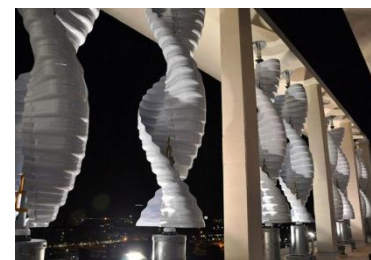
Mivel nehezen szabályozható, leginkább (víz)forralásra vagy hirtelensültek készítésére ajánljuk (de az ügyes szakácsok bármit elkészíthetnek rajta).

Forrás és elkészítési útmutató: <http://www.rootsimple.com/2012/03/rocket-stove-made-from-five-gallon.html>

Fogjuk be a szelet!

Egy ház energiaigényének fedezésére a legjobb megoldás, ha maga az épület termeli meg a szükséges áramot. A tetőn el lehet helyezni napelemet, de magas épület esetén kézenfekvő ötlet, hogy valamilyen szélcsapdát is telepítsenek mellé. A legnagyobb, tetőszerkezettel egybeépített szélgenerátor-telep az Oklahomai Orvosi Kutató Alapítvány székházán kapott helyet az Egyesült Államokban, de hasonló elképzelés nyomán épült meg a tatabányai Edutus Főiskola tetején üzemelő szélturbina is.

Az 5,6 m magas, egyenként 4,5 kW teljesítményű miniturbinák 14 km/órás szélsébségnél kezdenek forogni és áramot termelni. Ez a szélsébség jóval alatta van az oklahomai átlagnak. (Magyarországon 7-14,5 km/óra az átlag, a széllelés 36 km/óra felett kezdődik.) A tetőfarm évente akár 85 ezer kW áramfogyasztást fedez, és évente 1.000 tonnával csökkentheti az épület CO₂ kibocsátását.

Az új építészeti koncepció városi környezetben, azaz ott képzelet el az energiatermelést, ahol a legnagyobb szükség van rá. Ehhez alkalmazkodik a tetőre épített szélturbina elhelyezése, alakja és mérete.

Forrás: <http://www.origo.hu/idojaras/20121017-fogja-be-a-teton-a-szelaramot-savonius-fuggoleges-szelturbina-magasepuletek.html>

Hasznos információk, kapcsolat

Szerkeszti: Vadovics Edina
Közreműködött: Antal Orsolya, Boza-Kiss Benigna, Gáll Veronika,
és Vadovics Kristóf

Design: Iconica Bt.

Szerkesztőség: GreenDependent Egyesület
2100 Gödöllő, Éva u. 4.
Tel.: 06-28-412-855

E-mail: info@greendependent.org

Honlap: www.greendependent.org

A Kislábnym Hírlevél korábbi számai a www.kislabnyom.hu oldalon
megtalálhatók és onnan letölthetők.

A hírlevelet az info@kislabnyom.hu címen lehet lemondani.